

**KONKURSY PRZEDMIOTOWE MKO
DLA UCZNIÓW WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
w roku szkolnym 2018/2019**

**Program merytoryczny przedmiotowego konkursu historycznego
dla uczniów gimnazjów i oddziałów gimnazjalnych**

I. CELE KONKURSU

1. Kształcenie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z historii.
2. Wdrażanie uczniów do biegłego posługiwania się wiedzą historyczną w objaśnianiu związków przyczynowo- skutkowych, analizowaniu zjawisk i procesów historycznych.
3. Kształcenie umiejętności konstruowania ciągów narracyjnych przy wykorzystaniu zdobytych informacji źródłowych, w tym kartograficznych.
4. Kształcenie umiejętności krytycznego myślenia historycznego i wykorzystania wiedzy historycznej w praktyce.
5. Kształcenie umiejętności przedstawiania argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.
6. Posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia.
7. Rozbudzanie ciekawości poznawczej i motywacji uczniów do dalszego uczenia się historii i innych przedmiotów humanistycznych.

II. WYMAGANIA KONKURSU

Konkurs historyczny obejmuje i poszerza treści Podstaw programowych kształcenia ogólnego z historii w oparciu o:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977 ze zm.).

Wymagania ogólne obejmują:

- umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo–skutkowych;
- dostrzeganie zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym;
- krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł i wyciąganie wniosków;
- objaśnianie związków przyczynowo -skutkowych, analizowanie zjawisk i procesów historycznych;
- rozróżnianie w narracji historycznej warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej;
- tworzenie narracji historycznej.

III. ZAKRES MERYTORYCZNY KONKURSU

Uczestnicy konkursu powinni, na poszczególnych etapach, wykazać się wiadomościami i umiejętnościami obejmującymi wskazane poniżej treści.

ETAPI (szkolny)

I. CYWILIZACJE STAROŻYTNE. Uczeń:

1. porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym i wyjaśnia skutki rewolucji neolitycznej;
2. lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii, Egiptu i Izraela), oraz cywilizacje starożytnej Grecji i Rzymu;
3. charakteryzuje strukturę społeczeństwa i system wierzeń w Egipcie, Grecji i Rzymie, religię starożytnego Izraela; wyjaśnia różnicę między politeizmem a monoteizmem;
4. umiejscawia w czasie i zna różne systemy sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Egipcie, Atenach peryklejskich i Rzymie;
5. charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, prawie, architekturze, sztuce, literaturze;
6. umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny oraz rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa.

II. BIZANCJUM I ŚWIAT ISLAMU. Uczeń:

1. umiejscawia w czasie i przestrzeni zasięg ekspansji arabskiej i wyjaśnia wpływ cywilizacji muzułmańskiej na Europę;
2. lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej (prawo, architektura, sztuka).

III. ŚREDNIOWIECZNA EUROPA. Uczeń:

1. umiejscawia w czasie i przestrzeni państwo Franków;
2. umiejscawia w czasie i przestrzeni nowe państwa w Europie;
3. wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele w XI wieku oraz opisuje relacje między władzą cesarską a papieską;

IV. SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA ŚREDNIOWIECZNEJ EUROPY. Uczeń:

1. przedstawia instytucje systemu lennego, wyjaśnia pojęcie stanu i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu;
2. opisuje warunki życia średniowiecznego miasta i wsi;
3. porównuje kulturę rycerską i kulturę miejską, opisuje charakterystyczne cechy wzoru rycerza średniowiecznego, rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza, wskazuje różnice między stylem romańskim a stylem gotyckim;
4. wyjaśnia rolę Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego.

V. POLSKA W OKRESIE WCZESNOPIASTOWSKIM. Uczeń:

1. sytuuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów oraz przedstawia jego genezę;
2. wyjaśnia okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski;
3. charakteryzuje rozwój i kryzys monarchii Bolesława Chrobrego i Mieszka II;
4. charakteryzuje odbudowę i rozwój państwa Piastów za rządów Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego;
5. przedstawia dokonania Bolesława Krzywoustego; opisuje konflikt z Cesarstwem Niemieckim.

VI. POLSKA W OKRESIE ROZBICIA DZIELNICOWEGO. Uczeń:

1. umieszcza w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbitcia dzielnicowego;
2. opisuje postanowienia statutu Bolesława Krzywoustego;
3. opisuje przyczyny oraz wskazuje skutki rozbitcia dzielnicowego;
4. umieszcza w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi;
5. opisuje przemiany społeczne i gospodarcze, z uwzględnieniem ruchu osadniczego;
6. charakteryzuje proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku, wskazując na rolę władców piastowskich (ze szczególnym uwzględnieniem roli Władysława Łokietka) oraz Kościoła.

VII. POLSKA W XIV I XV WIEKU. Uczeń:

1. opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku;
2. analizuje dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej (system obronny, urbanizacja kraju, prawo, nauka) oraz w polityce zagranicznej;
3. wyjaśnia przyczyny i ocenia następstwa unii Polski z Wielkim Księstwem Litewskim;
4. charakteryzuje dokonania w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej Jagiellonów w XV wieku;
5. porządkuje i umieszcza w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w XIV i XV wieku;
6. charakteryzuje rozwój monarchii stanowej i uprawnień stanu szlacheckiego (rozwój przywilejów szlacheckich do konstytucji nihil novi).

VIII. WIELKIE ODKRYCIA GEOGRAFICZNE. Uczeń:

1. wyjaśnia przyczyny i ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy oraz Nowego Świata;
2. umieszcza w czasie i przestrzeni wyprawy Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana oraz sytuuje w przestrzeni posiadłości kolonialne Portugalii i Hiszpanii.

IX. „ZŁOTY WIEK” W POLSCE NA TLE EUROPEJSKIM. Uczeń:

1. rozpoznaje charakterystyczne cechy renesansu europejskiego; charakteryzuje największe osiągnięcia Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika, Galileusza i Jana Gutenberga;
2. wymienia przyczyny i następstwa reformacji, opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutra i Jana Kalwina oraz przedstawia okoliczności powstania Kościoła anglikańskiego;
3. wyjaśnia cele zwołania soboru trydenckiego i charakteryzuje reformę Kościoła katolickiego;
4. umieszcza w czasie i opisuje najważniejsze wydarzenia w dziedzinie polityki wewnętrznej ostatnich Jagiellonów;
5. charakteryzuje politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów, ze szczególnym uwzględnieniem powstania Prus Książęcych;
6. opisuje model polskiego życia gospodarczego w XVI wieku, uwzględniając działalność gospodarczą polskiej szlachty i rolę chłopów;
7. przedstawia największe osiągnięcia polskiego renesansu i reformacji, uwzględniając twórczość Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego; rozpoznaje obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich;
8. przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej między Polską a Litwą (1569) i jej główne postanowienia.

X. POCZĄTKI RZECZYPOSPOLITEJ OBOJGA NARODÓW. Uczeń:

1. charakteryzuje stosunki wyznaniowe i narodowościowe w Rzeczypospolitej; wyjaśnia główne założenia konfederacji warszawskiej;
2. wyjaśnia okoliczności uchwalenia artykułów henrykowskich i przedstawia zasady wolnej elekcji; omawia przebieg i rezultaty pierwszych wolnych elekcji.

XI. RZECZYPOSPOLITA OBOJGA NARODÓW I JEJ SĄSIEDZI W XVII WIEKU.

Uczeń:

1. wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Rosją, Szwecją i Turcją;
2. wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Bohdana Chmielnickiego na Ukrainie;
3. omawia przebieg i znaczenie potopu szwedzkiego;
4. sytuuje w czasie i opisuje wyprawę wiedeńską Jana III Sobieskiego;
5. dokonuje oceny następstw politycznych, społecznych i gospodarczych wojen w XVII wieku;
6. rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku, odwołując się do przykładów architektury i sztuki we własnym regionie.

ETAP II (rejonowy)

Na etapie II konkursu obowiązuje również zakres wiadomości i umiejętności I etapu konkursu oraz poniższych treści:

XII. EUROPA W XVII I XVIII WIEKU. Uczeń:

1. charakteryzuje, na przykładzie Francji Ludwika XIV, ustrój monarchii absolutnej oraz wymienia główne cechy monarchii parlamentarnej, wykorzystując informacje o ustroju Anglii;
2. opisuje idee Oświecenia, podaje przykłady ich zastosowania w nauce, literaturze, architekturze i sztuce;
3. charakteryzuje zasadę trójpodziału władzy Karola Monteskiusza i zasadę umowy społecznej Jakuba Rousseau;
4. charakteryzuje reformy oświeceniowe wprowadzone w Prusach, Rosji i Austrii.

XIII. RZECZPOSPOLITA OBOJGA NARODÓW W I POŁOWIE XVIII WIEKU.

Uczeń:

1. omawia przyczyny i charakteryzuje przejawy kryzysu państwa w epoce saskiej;
2. charakteryzuje projekty reform ustrojowych Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego;
3. omawia zjawiska świadczące o postępie gospodarczym, rozwoju kultury i oświaty;
4. ocenia pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej w czasach saskich.

XIV. POWSTANIE STANÓW ZJEDNOCZONYCH. Uczeń:

1. omawia przyczyny i następstwa amerykańskiej wojny o niepodległość;
2. wymienia instytucje ustrojowe Stanów Zjednoczonych, wyjaśnia ich funkcjonowanie; ocenia sposób, w jaki konstytucja amerykańska realizowała w praktyce zasadę trójpodziału władzy;
3. przedstawia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych.

XV. WIELKA REWOLUCJA WE FRANCJI. Uczeń:

1. wyjaśnia główne przyczyny rewolucji i ocenia jej rezultaty;
2. wskazuje charakterystyczne cechy dyktatury jakobińskiej;
3. analizuje i objaśnia zasady zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela.

XVI. RZECZPOSPOLITA W DOBIE STANISŁAWOWSKIEJ. Uczeń:

1. podaje przykłady naprawy państwa za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, w tym osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej;
2. charakteryzuje cele i konsekwencje konfederacji barskiej;
3. sytuuje w czasie obrady Sejmu Wielkiego oraz uchwalenie Konstytucji 3 maja; wymienia reformy Sejmu Wielkiego oraz najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja;
4. wyjaśnia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i przedstawia jej następstwa;

5. rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu.

XVII. WALKA O UTRZYMANIE NIEPODLEGŁOŚCI W OSTATNICH LATACH XVIII WIEKU. Uczeń:

1. sytuuje w czasie I, II i III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po każdym rozbiorze;
2. przedstawia przyczyny i skutki powstania kościuszkowskiego;
3. rozróżnia przyczyny wewnętrzne i zewnętrzne upadku Rzeczypospolitej.

XVIII. EPOKA NAPOLEOŃSKA. Uczeń:

1. charakteryzuje zmiany polityczne w Europie w okresie napoleońskim i przemiany społeczno-gospodarcze;
2. opisuje okoliczności utworzenia Legionów Polskich oraz omawia ich historię;
3. opisuje powstanie Księstwa Warszawskiego, jego ustrój i terytorium;
4. przedstawia stosunek Napoleona do sprawy polskiej oraz postawę Polaków wobec Napoleona.

XIX. EUROPA PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM. Uczeń:

1. omawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy, w tym do ziem polskich;
2. charakteryzuje najważniejsze przejawy rewolucji przemysłowej (wynalazki i ich zastosowania, obszary uprzemysłowienia, zmiany struktur społecznych i warunków życia).

XX. ZIEMIE POLSKIE W LATACH 1815–1848. Uczeń:

1. wskazuje na mapie podział polityczny ziem polskich po kongresie wiedeńskim;
2. charakteryzuje okres konstytucyjny Królestwa Polskiego – ustrój, osiągnięcia w gospodarce, kulturze i edukacji;
3. przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagania i następstwa powstania dla Polaków w różnych zaborach;
4. omawia położenie Polaków w zaborach pruskim i austriackim, na obszarze ziem zabranych oraz w Rzeczypospolitej Krakowskiej;
5. charakteryzuje główne nurty oraz postacie Wielkiej Emigracji i ruch spiskowy w kraju.

XXI. WIOSNA LUDÓW NA ZIEMIACH POLSKICH. Uczeń:

1. charakteryzuje przebieg Wiosny Ludów na ziemiach polskich;
2. omawia przyczyny i skutki powstania krakowskiego oraz Wiosny Ludów na ziemiach polskich.

XXII. POWSTANIE STYCZNIOWE. Uczeń:

1. omawia pośrednie i bezpośrednie przyczyny powstania, w tym „rewolucję moralną” 1861–1862;
2. dokonuje charakterystyki działań powstańczych;
3. omawia uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim;
4. charakteryzuje formy represji popowstaniowych.

XXIII. EUROPA I ŚWIAT W II POŁOWIE XIX I NA POCZĄTKU XX WIEKU. Uczeń:

1. przedstawia skutki przewrotu technicznego i postępu cywilizacyjnego;
2. charakteryzuje przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego;
3. przedstawia nowe zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe.

XXIV. ZIEMIE POLSKIE POD ZABORAMI W II POŁOWIE XIX I NA POCZĄTKU XX WIEKU. Uczeń:

1. wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej – rusyfikacja, germanizacja (Kulturkampf), autonomia galicyjska;
2. charakteryzuje i ocenia postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborców;
3. porównuje warunki życia w trzech zaborach w II połowie XIX w. uwzględniając możliwości prowadzenia działalności społecznej i rozwoju narodowego;
4. przedstawia główne nurty życia politycznego pod zaborami w końcu XIX w.

ETAP III (wojewódzki)

Na etapie III konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności I i II etapu konkursu oraz poniższych treści:

XXV. I WOJNA ŚWIATOWA. Uczeń:

1. wymienia główne przyczyny narastania konfliktów pomiędzy mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX w. oraz umiejscawia je na politycznej mapie świata i Europy;
2. wymienia główne przyczyny wojny – polityczne i gospodarcze, pośrednie i bezpośrednie;
3. omawia specyfikę działań wojennych, ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych;
4. wyjaśnia polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 r.;
5. wyjaśnia okoliczności przejęcia przez bolszewików władzy w Rosji;
6. opisuje bezpośrednie następstwa rewolucji lutowej i październikowej dla Rosji oraz Europy;
7. charakteryzuje reakcję Europy na wydarzenia w Rosji.

XXVI. SPRAWA POLSKA W CZASIE I WOJNY ŚWIATOWEJ. Uczeń:

1. charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w przededniu i po wybuchu wojny;
2. omawia umiędzynarodowienie sprawy polskiej: akt 5 listopada 1916 r., rola Stanów Zjednoczonych i rewolucji rosyjskich,
3. ocenia polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny, wymienia prace państwowotwórcze podczas wojny.

XXVII. EUROPA I ŚWIAT PO I WOJNIE ŚWIATOWEJ. Uczeń:

1. opisuje kulturowe i cywilizacyjne następstwa wojny;
2. charakteryzuje postanowienia konferencji paryskiej w sprawie polskiej.

XXVIII. ODRODZENIE PAŃSTWA POLSKIEGO PO I WOJNIE ŚWIATOWEJ.

Uczeń:

1. wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz wymienia jej sąsiadów;
2. wymienia czynniki decydujące o odzyskaniu niepodległości przez Polskę;
3. zbiera informacje o zasługach dla państwa polskiego Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego.

XXIX. II RZECZPOSPOLITA W LATACH 1921–1939. Uczeń:

1. charakteryzuje ustrój polityczny Polski na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r.;
2. omawia kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce – przyczyny i skutki przewrotu majowego (konstytucja kwietniowa z 1935 r.);
3. przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (system sojuszy i politykę równowagi).

XXX. SPOŁECZEŃSTWO I GOSPODARKA II RZECZYPOSPOLITEJ. Uczeń:

1. omawia skutki światowego kryzysu gospodarczego na ziemiach polskich;
2. ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, a zwłaszcza powstanie Gdyni, magistrali węglowej i Centralnego Okręgu Przemysłowego;
3. podaje najważniejsze osiągnięcia kulturalne i naukowe Polski w okresie międzywojennym.

XXXI. DROGA DO WOJNY. Uczeń:

1. wymienia konsekwencje paktu Ribbentrop – Mołotow.

XXXII. WOJNA OBRONNA POLSKI WE WRZEŚNIU 1939 R. AGRESJA NIEMIEC (1 WRZEŚNIA) I ZWIĄZKU SOWIECKIEGO (17 WRZEŚNIA). Uczeń:

1. opisuje i omawia etapy wojny obronnej i wskazuje na mapach położenia stron walczących;

2. podaje przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, np. obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną, bitwa nad Bzurą, obrona Warszawy, obrona Grodna, bitwa pod Kockiem.

XXXIII. II WOJNA ŚWIATOWA I JEJ ETAPY. Uczeń:

1. podaje charakterystyczne cechy polityki Hitlera i Stalina wobec własnych społeczeństw i państw podbitych;
2. przedstawia zagładę Żydów oraz Romów i eksterminację innych narodów; zna przykłady bohaterstwa Polaków ratujących Żydów z Holocaustu.

XXXIV. POLSKA POD OKUPACJĄ NIEMIECKĄ I SOWIECKĄ. Uczeń:

1. charakteryzuje życie ludności na okupowanych terytoriach Polski;
2. omawia formy oporu społeczeństwa wobec okupantów;
3. opisuje postawę ludności cywilnej i żołnierzy powstańczej Warszawy.

XXXV. SPRAWA POLSKA W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ. Uczeń:

1. przedstawia okoliczności powstania i omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na wychodźstwie;
2. przedstawia politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej.

XXXVI. POCZĄTKI KOMUNIZMU W POLSCE. Uczeń:

1. przedstawia okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów (rola Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, referendum ludowe, wybory w 1947 r.);
2. charakteryzuje postawy Polaków wobec nowych władz ze szczególnym uwzględnieniem oporu zbrojnego (żołnierze niezłomni [wyklęci]).

XXXVII. STALINIZM W POLSCE I JEGO SKUTKI. Uczeń:

1. przedstawia przemiany ustrojowe, gospodarczo-społeczne i kulturowe w okresie stalinizmu;
2. omawia system terroru stalinowskiego w Polsce i ocenia jego skutki;
3. wyjaśnia przyczyny i skutki poznańskiego czerwca 1956 r. (powstanie poznańskie) oraz znaczenie wydarzeń październikowych 1956 r.

XXXVIII. POLSKA W LATACH 1957–1981. Uczeń:

1. przedstawia i sytuuje w czasie różnorodność przyczyn kryzysów społecznych w latach 1968, 1970, 1976 i ich konsekwencje;
2. wyjaśnia znaczenie roli Kościoła katolickiego dla stosunków politycznych i społecznych;
3. opisuje narodziny i działania opozycji politycznej w latach 1976–1980;
4. przedstawia rolę Jana Pawła II i ocenia jego wpływ na przemiany społeczne i polityczne;
5. wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków sierpniowych w 1980 r.;
6. charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność”.

XXXIX. DEKADA 1981–1989. Uczeń:

1. wyjaśnia przyczyny wprowadzenia stanu wojennego;
2. przedstawia postawy Polaków wobec stanu wojennego, fenomen oporu społecznego;
3. wyjaśnia przyczyny zawarcia porozumienia „okrągłego stołu”, przedstawia jego głównych uczestników i opisuje postanowienia.

IV. LITERATURA DLA UCZNIĄ I INNE ŹRÓDŁA INFORMACJI

1. Podręczniki do historii dopuszczone przez MEN do użytku szkolnego, przeznaczone do kształcenia ogólnego, uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego w gimnazjum oraz ogólnodostępne atlasy historyczne.
2. Samsonowicz H., *Historia Polski do roku 1795*, Kraków 2010 [oraz inne wydania];
3. Chwalba A., *Historia Polski 1795 – 1918*, Kraków 2001 [oraz inne wydania].
4. Roszkowski W., *Historia Polski 1914–2015*, PWN, Warszawa 2018.

V. INFORMACJE DOTYCZĄCE WARUNKÓW KONKURSU

Uczestnicy każdego etapu konkursu powinni dysponować przyborami do pisania – długopis czarno lub niebiesko piszący.

W czasie trwania konkursu zabrania się wnoszenia na salę urządzeń elektronicznych.